

Ollila, Sini

Tuulikaarron osayleiskaavan 1. viranomaisneuvottelu

Aika	24.02.2023 klo 13	
Paikka	Teams	
Läsnä	Elina Saine	Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
	Heli Kinnunen	Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
	Maria Ekholm-Peltonen	Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
	Erika Kylmänen	Pohjois-Pohjanmaan liitto
	Juhani Turpeinen	Pohjois-Pohjanmaan maakuntamuseo
	Janne Reijonen	Puolustusvoimat
	Paulos Tekka	Haapavesi
	Pirre Seppänen	Siikalatva
	Perttu Haapalahti	Siikalatva
	Esa Jussila	Kärsämäki
	Ilkka Saari	Kärsämäki
	Marika Kostamovaara	Pohjois-Pohjanmaan museo
	Marko Pohlman	Selänne
	Sari Pulkka	Pohjois-Pohjanmaan liitto
	Jaana Kangas	Puhuri
	Harri Ruopasa	Puhuri
	Erika Brusila	FCG
	Sini Ollila	FCG
	Leila Väyrynen	FCG

1 Viranomaisneuvottelun avaus ja järjestäytyminen

Kokous avattiin klo 13.05. Kokouksen puheenjohtajana toimii Elina Saine (ELY) ja muistion laatii Sini Ollila (FCG).

Läsnäolijat esittäytyivät.

2 Kärsämäen kaavoitusedustajan sekä hanketoimijan lyhyet puheenvuorot

Jussila (Kärsämäki): Kärsämäellä on vireillä useita tuulivoimahankkeita. Kyliltä tulee viestiä, että haittoja tulee kaikille mutta hyötyjä vain maanomistajille. Voisiko kyläyhteisöjä huomioida hanketoimijoiden osalta rahallisesti, jotta hyödyt jakautuisivat myös sinne?

Ruopsa (Puhuri): Hanketoimijana Tuulikaarron hankkeessa on Piipsan Tuulivoima. Kyläyhteisöjen huomioimisen osalta on ollut tapana, että hankkeiden läheiset kylät huomioitu rahallisesti. Tarkoituksena tässäkin hankkeessa aktivoitua asian suhteen ja selvittää, mitkä ovat läheiset kyläyhteisöt.

Hanketoimijan edustajat poistuvat kokouksesta.

3 Kaavahankkeen ja kaavatilanteen esittely, kaavan aikataulu ja osallistumisjärjestelyt (FCG)

Brusila (FCG) esittelee kaavahankkeen, kaavatilanteen ja aikataulun. Kaava-alue on muuttunut Kärsämäen läntisen osa-alueen osalta, yksi kiinteistö on poistettu kaavaluonnoksesta.

Väyrynen (FCG) esittelee alueen nykytilan ja YVA-selostukseen laaditut vaikutustenarvioinnit.

4 Viranomaisten puheenvuorot ja keskustelu

Jussila (Kärsämäki): Kärsämäen vesi tulee suurelta osin Telinkankaan ja Hämeenkankaan pohjavesialueilta. Pohjavesialueet on huomioitu hankkeessa tähän asti, ja halutaan että ne huomioidaan koko hankkeen ajan.

Saari (Kärsämäki): Kyseisillä pohjavesialueilla on 11 kaivoa ja yksi pumppaamo, 80% Kärsämäen kunnan juomavedestä tulee näiltä alueilta. Kärsämäen vesi on lausunut tuulivoimalasijoitteluista YVAan. Lausunnossa mainittu, että noin kilometri olisi hyvä etäisyys tuulivoimalan ja pohjavesialueen välillä.

Väyrynen (FCG): Tällä hetkellä pohjavesialueen läpi menee tielinjat joita esim. metsätalous käyttää. Kunnan ja vesihuoltolaitoksen kanssa on neuvoteltu ja sovittu niin, että kaikki tuulivoimapuiston huoltotiet on linjattu menemään muualta kuin pohjavesialueilta.

Teka (Haapavesi): Ei huomautettavaa.

Kylmänen (Pohjois-Pohjanmaan liitto): Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan tavoiteaikataulu on, että syksyllä tulee viranomaiskuuleminen ja 2024 alussa ehdotusvaihe, hyväksymiskäsittely keuhalla 2024. Tuulikaarron alue on tunnustettu TUULI-hankkeen sijainninhjausmallissa potentiaaliseksi tuulivoima-alueeksi (kyllä-alue) ja osoitettu energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan luonnoksessa tv-1 alueena. Kaava- ja YVA-selostuksessa on arvioitu suhdetta voimassa olevien maakuntakaavojen tuulivoiman rakentamista koskeviin yleisiin suunnittelumääräyksiin ja sanottu, että nykyisessä maakuntakaavassa ei ole varausta, joka estäisi tuulivoimatoiminnan. Kaavaselostuksen arviointia on syytä tarkentaa niiltä osin, että Tuulikaarron hanketta ei voida pitää voimassa olevien vaihemaakuntakaavojen mukaisena, sillä alueelle ei ole osoitettu tuulivoimaloiden aluetta. Tuulikaarron hanke tarvitsee tv-alue-merkinnän maakuntakaavalle, ennen kuin alue voidaan viedä kunnissa hyväksyntäkäsittelyyn. Hankkeen aikataulu pitää päivittää, jotta kulkisi synkronoituna energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan kanssa.

OAS:ssa on vanhaa tietoa voimassa olevista maakuntakaavoista. Päivitettävä, että voimassa on kolme vaihemaakuntakaavaa ja kokonaismaakuntakaava on kumoutunut. Käynnissä oleva energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavamenettely ja luonnosvaiheen ratkaisu esitettävä OAS:ssa.

Kun YVA-ohjelma oli nähtävillä, viherrakenne- ja ekosysteemiselvitys ei ollut vielä valmistunut. Alueen läpi kulkee Haapajärvi-Litokairan ekologinen yhteys eläinten kulkemista varten, ja tämä pitää huomioida voimalasijoittelussa.

Hankealue sijoittuu maakotkareviirin laitamille.

Pulkka: Ei lisättävää

Kostamovaara (Pohjois-Pohjanmaan museo): Laajemmat muinaisjäännökset ja tv-alueiden rajalla olevat muinaisjäännökset voisi laittaa aluerajauksilla. Kaavamääräyksiin voisi tarkistaa ja listata kohteiden nimet ja tunnukset. Uusi muinaisjäännosaineisto on käytössä, ja sen perusteella on mahdollista, että alueella on tunnistamattomia muinaisjäännöksiä. Pitää varautua mahdollisiin lisäselvityksiin. Konsultti voisi lähettää tv-alueiden rajaukset, uudet ja kunnostettavat tiet ja sähköasemien paikat paikkatietona museolle, jotta voidaan verrata uuteen aineistoon. Muut kulttuuriperintökohteet-kaavamääräystä voidaan tarkentaa, laitetaan lausuntona ehdotus.

Turpeinen (museo): Havainnekuvat puuttuivat kaavaselostuksen liitteistä. Kärämäen paanukirkosta on kaavaselostuksessa todettu olevan näkymä tuulivoimaloille, sieltä ei ole havainnekuvia. Arvokkaiisiin maisema-alueisiin on reilusti matkaa, joten vaikutukset jäävät vähäisiksi.

Pohlman (Selänne): Ei kommentoitavaa

Ekholm-Peltonen (ELY): Kaavaluonnoksessa on käytetty voimalasijoittelua VE1, missä on tuulivoimaloiden paikat lähellä pohjavesialueita. Kaavaselostuksessa on tuotu esille, että lähimmiltä voimaloilta on pohjavesialueelle 500 m ja 1 km, vaikka todellisuudessa etäisyyttä on 250 metriä molempiin. Näen huonona vaihtoehtona, että tuulivoimalat sijoittuvat näin lähelle. ELY:n lausunnossa todettu, että edellytetään arviointia täydennettäväksi pohjaveden osalta. Lähimpien voimaloiden osalta tulisi selvittää pohjavesivaikutuksia, pohjavesialueiden rakennetta ja hydrogeologista ulottuvuutta. VE2 olisi pohjavesien osalta parempi.

Karttapohjina kaavaselostuksessa on käytetty vanhoja peruskarttoja. Vedenottamot ja kaivot ovat kriittistä aineistoa, jota ei tule julkaista. Kaavakartoilla ja karttaesityksissä ei tule näkyä näitä.

Kinnunen (ELY): Luo-kohteen kaavamääräys on väärä, ja sillä tällä hetkellä oleva määräys kuuluisi paremminkin m-1-alueelle. Luo-kohteet tulisi olla yksilöitynä tarkemmin, esimerkiksi metsälakikohteet. Valkolehdokin esiintymispaikat tulee selvittää ja kaavakarttaan tulisi lisätä merkintä, joka turvaa kasvupaikat. Jos ei voida turvata, tulee hakea poikkeamislupa ELY:stä. Kissankäpälä olisi myös hyvä ottaa huomioon.

Vaikutukset metsäpeuran kulkuyhteyksiin on arvioitava, tähän tulee käyttää Luken panta-aineistoa. Myös yhteisvaikutukset selvitettävä. Viitasammakon osalta on mietittävä, tarvitaanko poikkeamislupaa. Yhteisvaikutuksia on arvioitu heikosti ja vähätelty, esimerkiksi metsän pirstoutuminen pitäisi ottaa huomioon. Susivaikutuksista arvioitava yhteisvaikutukset, esimerkiksi Leuvanvevan hankkeen kanssa. Selvittävä, säilyykö susireviiri elinkelpoisena.

Saine (ELY): Yhteysviranomaisen lausunnot YVA:aan pitää ottaa huomioon myös kaavaselostuksessa.

Kaava-asiakirjat ovat kuntien asiakirjoja, joten kaavoissa pitäisi olla myös kunnan nimi ja vaakuna. Kärämäen ja Siikalatvan kuntien kaava-asiakirjat tulisi olla erikseen.

Kaava-alueen muutos on päivitettävä kaavakarttoihin, ja samalla uusittava pohjakartat. Tuulivoimaloiden sijoittelussa on otettava huomioon kuntarajat. Kannattaa pitää kaatumäetäisyys kuntarajaan.

Kyse on seudullisesti merkittävästä hankkeesta alueella, jota ei ole merkitty lainvoimaisissa maakuntakaavoissa tuulivoimaloiden rajauksella. Lisäselvitykset ja yhteisvaikutusten arviointi energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan osalta on valmistumassa. Kannattaa miettiä, missä vaiheessa

kaavaehdotus kannattaa laittaa nähtäville, kenties vasta kun maakuntakaavaehdotus on nähtävillä. Aluerajauksiin voi tulla muutoksia. Hyväksyntää Tuulikaarron oy:lle ei voi tehdä kummassakaan kunnassa ennen energiailmastovaihemaakunnan hyväksyntää.

Maa-ainestenotto ja läjitysalueet olisi hyvä olla selvitettyinä ja osoitettuna kaavassa.

Luo-merkintää tulee täsmentää.

Muinaisjäännökset ja -muistot aluemerkinällä, jos ne eivät sovi sinisen kohdemerkin alle. Muinaisjäännökset ja inventointinumerot listattava kaavamääräyksiin.

Kaavaselistuksessa puhuttiin Valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden kohdalla Valtioneuvoston vuoden -95 periaatepäätöksestä eikä uusimmista päätöksistä maisema-alueisiin liittyen, tämä päivitettävä.

Kasvaneet voimalakorkeudet otettava huomioon, välitön vaikutusalue on oltava kaatumakorkeus eli 0–300 metriä, jos voimalat ovat 300 metriä korkeita.

Etäisyys Ristisenojaan ja vaikutukset pintavesien tilaan pitää löytyä kaavaselistuksesta. Pohjavesien suojelun näkökulmasta VE2 on parempi, ja kannattaa miettiä otetaanko VE1 ja VE2 molemmat kaavavaihtoehtoiksi.

Aurinkovoimasta ei ole vielä olemassa selkeää ohjeistusta, joten käytetään tapauskohtaista harkintaa. Helpottaisi, jos tässä vaiheessa osoitettaisiin kaavoituksessa mihin alueelle voi tulla aurinkovoimaloita.

Energia ja ilmastovaihemaakunnan luonnoksessa oleva rajausta poikkeaa alueen tämänhetkisestä rajasta eteläosassa. Olisi hyvä kertoa miksi luonnoksen rajauksesta poiketaan, ja miksi siitä voidaan poiketa.

Yhteisvaikutukset on selvitettävä myös kaavahankkeessa, ei pelkästään YVA:n puolella.

Kaavaselistusten kartat uusittava uudella kaavarajauksella ja pohjakartoilla. Mielellään erilliset OASit ja kaavaselistukset, joissa voi olla samat kartat, kunhan tuodaan selvästi esille, kummasta kunnasta puhutaan ja mitä osaa alueesta käsitellään.

5 Muut asiat

Ei muita asioita.

6 Kokouksen päättäminen

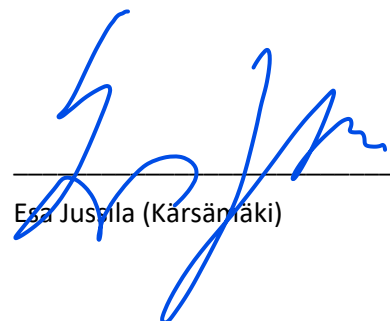
Neuvottelu päätettiin klo 14:45.

Muistion laatija Sini Ollila (FCG)

Jakelu Osallistujat

Muistion ovat varmentaneet

Elina Saine (ELY)

Esa Jusila (Kärsämäki)